

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

26-27 листопада

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

26-27 листопада 2020 року

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2020

Висновки і перспективи дослідження. Отже, ідея інтегрованого навчання передбачає досягнення мети якісної освіти, тобто освіти конкурентоздатної, спроможної забезпечити кожній людині самостійно досягти тієї чи іншої цілі, творчо самоутверджуватися у різних соціальних сферах. Інтеграція як дидактичний засіб чи система має при цьому втілитися у предмет – у нашому дослідженні це «Іноземна мова (англійська)», у формі його об'єднання з іншими, зокрема, у нашому випадку з предметом «Право». Перспективою наших подальших наукових розвідок вважаємо розроблення методичних рекомендацій щодо інтегрованих уроків англійської мови та правознавства.

Література

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков). СПб.: «Златоуст», 1999. 472 с. 2. Артемов В. А. Психология обучения иностранным языкам. Москва: Просвещение, 1999. 326 с. 3. Бахталіна Е. Ю. Об интегрированном обучении английскому языку. 2001. 97 с. 4. Державна освітня програма «Іноземна мова». Київ 2014. С. 45 5. Державна освітня програма «Правознавство». Київ 2011. С.11 6. Зеня Л. Я. О разработке интегрированного курса для углубленного изучения иностранного языка. Иностраный язык в школе, 1991. № 2. С. 38-48. 7. Словарь иностранных слов. Москва: Русский язык., 1987. С. 196. 8. Сухаревская Е. Ю. Технология интегрированного урока. Ростов н/Д., Учитель, 2003, 128 с. 9. Фоменко В. Т. Построение процесса обучения на интегративной основе. Ростов н/Д, 1994. 97 с. 10. Холостова Т. Д. О некоторых принципах построения интегрированного курса «Иностраный язык и регионоведение». Иностраный язык в школе. 1996. № 5. С. 2-5.

Марія Коваленко,
здобувач вищої освіти 4 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем
факультету лінгвістики та перекладу
Міжнародного гуманітарного університету
Науковий керівник: к.пед.н., доц. Ж. Д. Горіна

ЧИ ЗАЛИШИТЬСЯ ШЕКСПІР SHAKESPEARE В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ?

Стаття порушує перекладацьку проблематику засобів вираження граматичної категорії роду іменників на прикладі аналізу сонетів В. Шекспіра. Автор уточнює, яких трансформацій зазнає ця категорія під час художнього перекладу українською мовою

Ключові слова: *категорія роду, перекладацькі трансформації, поетичний текст, сонет*
The article deals with the analysis of comprehensive sentences of grammar gender given using in W. Shakespeare sonnets. The changing of the category of gender in the process of translation into Ukrainian language is carried out by author

Key words: *category of grammar gender, interpreter's transformations, poetry text, sonnet*

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Творчість геніального Шекспіра, і зокрема його сонети, слугують сприятливим матеріалом для перекладацьких спостережень. Відомо, що окремою книжкою сонети В. Шекспіра були видані у 1609 році (хоча є історичні свідчення, що у списках вони почали виходити з 1598 р., а деякі були

надруковані у збірнику «Натхненний прочанин» 1599 р.). Припускають, що сонети Шекспір почав писати наприкінці 80-х років XVI ст. Але попри те, що від часу їх народження минуло понад чотириста років, вони «не перестають приваблювати й дивувати філософською глибиною, актуальною пов'язаністю не лише зі своєю епохою, але й з усіма пошекепівськими часами, вражають свіжістю й масштабністю поетичного мислення» [9, 7]. Відомий перекладач драматургії Шекспіра М.Донської відзначав: "Шекспіра перекладатимуть знову і знову, і кожна епоха буде по - своєму осмислювати його і перекладатиме його вірші мовою свого часу" [2, 53].

Аналіз наукових досліджень, у яких розглянута проблема і на які спирається автор. В аспекті порушеної проблеми зазначимо, що значною є кількість ґрунтовних досліджень, у яких розглянуто окремі мовностилістичні аспекти творчості В. Шекспіра (праці І. Дубашинського, М. Донського, М. Шаповалової, Е. Хаблера та ін.). Так само сонети Шекспіра в перекладах мають давню історію, а інтерпретація їх східнослов'янською перекладознавчою практикою налічує вже більше, ніж столітній досвід. Відомий російський переклад належить перу С. Маршака, і був виданий у 1948 році. В українській традиції чи не першими поетичними перекладами є переклади І. Франка: 11 віршів Шекспіра і серед них 66-й сонет, який імпував Франкові як політичний памфлет. П. Грабовський зокрема переклав 29-й сонет, але йому неодноразово дорікали в занадто значному віддаленні від мови оригіналу. Внесок в українську сонетну шекспіріану зробили в різний час І. Костецький та О. Тернавський, чий переклад вийшли друком у США та Німеччині. Перший повний український переклад сонетів з'явився у 1966 році й був здійснений Д. Паламарчуком, а черговою сходинкою в осягненні українською культурою сонетної спадщини англійського митця стала збірка повного перекладу сонетів Д.Павличка як наслідок його дев'ятнадцятирічної праці.

Мета статті полягає в зіставленні граматичної категорії іменника в сонетах Шекспіра та українських перекладах Д. Павличка і Д. Паламарчука.

Виклад основного матеріалу. Аналіз поетичних текстів сонетів В.Шекспіра дозволив дослідникам дійти висновку, що особливих утруднень при перекладі граматичної категорії роду не виникає, коли йдеться про ті іменники, що мають «так звані корелятивні пари: *man - woman, mother - father, son - daughter*, оскільки вони, як і в українській мові, зазнають родової диференціації на лексичному рівні. Тому, скажімо, у тексті перекладу Д.Павличка маємо аналогічні англійському оригіналу родові ознаки. Пор.:

*When every private widow well may keep
By children's eyes her husband's shape in mind
Що після себе не лишив дитяти,
В яким дружина мужа впізнає* (Сонет 9) [1, 89].

Цікаво, що іменники парного роду Шекспір використовує в 130-му сонеті, присвяченому одній із муз поета – Смуглявій леді сонетів (так само її пізніше буде названо в однойменній п'єсі англійського драматурга Б.Шоу), яку ототожнюють із Мері Фітон, найвродливішою дамою королеви Єлизавети, або з оксфордською шинкаркою, матір'ю поета Вільяма Дивенанта, гаданого сина

Шекспіра. Однак після висновків біографа поета, професора Роуза, найвірогіднішою кандидаткою на роль цієї героїні вважають доньку італійського музиканта, дружину актора театру "Глобус" Емелі Басану, яка приваблювала чоловіків тим, що була надзвичайно смуглявою. Звертаючись до своєї ліричної героїні, поет називає її *mistress* — пані, господиня (іменник жін. р., який утворений від слова *mister* (чол. р.) додаванням до нього суфікса - *ess*). Чутливий автор у цьому сонеті підкреслює, що його кохана прекрасна земною красою, яка аніскільки не поступається красі «розфарбованих поетами Відродження богинь» (у сонеті наявний парний іменник жін. роду *goddess* (від *God* - чол. р)). В українській мові ці обидва іменники (*пані* та *богиня*) так само жін. роду, але перше слово в перекладі Д. Паламарчука замінене займенником жіночого роду «її» а друге – використано з тією ж родовою ознакою:

*My mistress eyes are nothing like the sun
Coral is far more red than her lips red
Її очей до сонця не рівняли,
Корал ніжніший за її уста
I graht I never saw a goddess go
My mistress when she walks treads on the ground
Не знаю про ходу богинь із неба,
А кроки милої цілком земні (Сонет 130).*

Проте в більшості випадків родову віднесеність іменників англійської мови граматично з'ясувати досить складно: встановлення їхнього роду в тексті значно полегшується завдяки анафоричним займенникам *he/his* або *she/her*:

*So is it not with me as with that Muse (чол. р.),
Stirr'd by a painted beauty to his verse.
Чи я не той митець (чол. р.) пустої проби,
Що хотівши відтворити чар краси,
У небесах визбирує оздобу (Сонет 21)*

Хоча сам Шекспір такі займенники використовує нечасто, це створює додаткові проблеми при перекладах через те, що в англійській мові значна кількість іменників може бути співвіднесена з двома об'єктами дійсності: *thief* - укр.: *зłodий* і *зłodійка*, *heir* – укр. *спадкоємець* та *спадкоємиця*, *herald* – укр. *вісник* та *вісниця* т. ін. Визначення родової віднесеності цих слів має велике значення для правильної інтерпретації сонетів Шекспіра (з 1 по 126), де змальовується «складна, повна приятельських зізнань, сумнівів та ревнощів, але так само вознесена до ідеальної вірності дружба ліричного героя з юнаком божественної вроди. Ця приязнь так виписана, що її можна трактувати як справжню закоханість з усіма земними властивостями» [9,280]. І якщо не визначитися з родовими ознаками іменників, що означають ліричного героя, то не одразу можна зрозуміти, кому саме, другові чи подрузі, присвячений конкретний сонет. «Особливої актуальності це набуває, коли в тексті оригіналу немає "підказки" у вигляді займенників *he \ she, his \ her*» [1, 91], напр.:

*Thy self thy foe, to thy sweet self too cruel,
Thou that art now the world's fresh ornament,
And only herald to the gaudy spring (Сонет 1)*

Д. Павличко в передмові до видання перекладів Шекспірівських сонетів зізнається, що йому самому непросто було визначитися з тим, кому, чоловікові чи жінці, присвячені деякі сонети. Цим він, власне, пояснює вільність, яку дозволив собі в інтерпретації 71-го сонету, який, на його думку, адресовано коханій жінці. Водночас дехто слушно зауважує, що в Шекспіра «немає жорсткої та послідовної схеми розподілу сонетів» [3, 71], а інші дослідники творчості поета впевнені, що 71-й сонет належить до масиву тих сонетів, які демонструють історію стосунків ліричного героя з його другом [6, 273]. На нашу думку, в таких випадках уникнути невідповідності з текстом оригіналу, можливо, враховуючи явище «вторинної класифікації іменників», що заснована на культурно-історичних традиціях. Незаперечним є той факт, що «для епохи Шекспіра характерним було метафоричне, поетичне сприйняття світу» [7, 27]. Саме багатство образної системи, наявної в сонетах, інколи допомагає визначитися з родовою віднесеністю іменників так званого спільного роду. Звернімося до 1-го сонету, в якому вжито словосполучення "*beauty's rose*":

*From fairest creatures we desire increase,
That thereby beauty's rose might never die.*

Флороназва "*rose*" – троянда, є іменником-неістотою, але за традицією може набувати в англійській мові ознак чол. роду: здатність співвідноситися з займенником *he* або його формою *his* (*his memory, his tender heir*). Як символ шляхетної краси, іменник "*rose*" є одним з улюблених позначень Шекспіра, яким він часто апелює до адресата, а в аналізованому прикладі виступає метафоричним еквівалентом юнака. До речі, цей іменник (поряд з "*flower*") взагалі є одним із найуживаніших Шекспірівських символів: у п'єсах "*Rose*" фігурує в іменах персонажів, ім'я Ромео порівнюється з розмарином і т. ін. Родову віднесеність означених іменників без вагань можна виявити, пригадавши, що слово "*love*" в англійській мові потенційно може бути носієм двох родів: чоловічого і середнього. У цьому сонеті іменник використано як метафоричний образ юнака. Таким чином, О. Смирницький висловлює цікаве припущення, що «означення слова "*love*" чоловічим родом, мабуть, пов'язане із запозиченнями цього образу з класичної міфології» [5, 177], тобто, коли цей іменник набуває властивостей співвідноситися із займенником *he*, тоді він стає завуальованим позначенням давньогрецького бога Купідона.

Родова віднесеність іменника "*love*" дає змогу перекладачам правильно витлумачити 40-ий сонет й тому Д. Павличко не використовує його в тексті перекладу на позначення ліричного героя. Позаяк це пояснюється тим, що в українській мові "*любов*" – жін. роду, а отже, це слово не передає такого ж значення, яке надавав йому Шекспір. Проте в українському перекладі значно більше можливостей за допомогою імеників чоловічого чи парного роду наголосити на статі особи, до якої звертаються в сонеті, напр:

*Любове, забирай від мене все,
Що вкладено мені тобою в груди,
Це більшого добра не принесе:
Все, що було твоїм, твоїм і буде,
Любов бере, любов і віддає. Тож ніби це не в перекир природі,*

Та, як кохання забереши моє,
Мою любов зневажити, ти - зłodий.
Хоч ти грабуєш вбогого, цей гріх
Прощу тобі, мій кроткий викрадачу.
Хоч рани, що любов наносить їх,
Болять найбільше, і від них я плачу.

Щодо іменників-зоолексем, які фіксуємо в 19-му сонеті, зазначимо, що в поета не було особливої потреби підкреслювати їхню належність до іт-класу, а отже, не було й потреби позначати їх чоловічим або жіночим родом:

*Devouring time, blunt thou the Lion's paws...
Pluck the keen teeth from the fierce Tiger's jaws*

В українському перекладі вони належать до чоловічого роду:

*Затуплюй часе, пазурі левині,
Виламуй зуби тигру при жратві.*

Проте в цьому ж сонеті сам Шекспір порушує тенденцію відносити іменники-назви тварин до іт-класу, бо, наприклад, птаха Фенікса позначено присвійним займенником жіночого роду (*in her blood*), тоді як Д. Павличко, інтерпретуючи його родову віднесеність, кваліфікує чоловічим родом:

*Pluck the keen teeth from the fierce Tiger's jaws
And burn the long-liv'd Phoenix in her blood,*

*Дай витвір з глини поглинати глині,
І Фенікса пали в його крові.*

Така невідповідність «призводить до певної втрати символічності цього образу, адже, будуючи вірш, Шекспір наділяє цього птаха жіночим родом, аби якомога яскравіше вирізьбити головну ідею цього сонету. Відомо, що перші 17 сонетів об'єднані однією темою – це побажання прекрасному юнакові не розтрати своєї краси і талантів за життя, а передати їх своїм нащадкам, продовжити свій рід» [4, 285]. Тільки так, за Шекспіром, проста людина зможе отримати безсмертя. Багато ж дослідників уважають, що перші 17 сонетів були написані на замовлення та оплачені, як і будь-яка інша літературна праця. А під час створення 19-го сонету між Шекспіром та адресатом його віршів були вже приятельські стосунки, тому в цьому сонеті поет зазначає, що його друг вічно буде молодим, адже він вже отримав безсмертя для себе і своєї краси в поезіях митця. Тому автор звертається із закликом нищити все живе і, навіть Фенікса, як символ безсмертя жіночого начала світу, задля його подальшого відродження й оновлення. При цьому Шекспір стверджує, що, навіть знищивши все, Часу не під силу здолати краси та юності ліричного героя:

*Yet, do the worst, old Time, despite the wrong,
My love shall, in my verse ever live young.*

Ні, Старе! Бий, якою хоч бідую

їй (любіві автора) жити в моєму творі молодою! (Сонет 19)

Задля усвідомлення, чому саме птах Фенікс був обраний поетом як символ безсмертя, варто пригадати давню легенду, за якою самотній птах Фенікс живе на самотньому дереві в Аравії й, доживаючи до 500 років, готує собі вогнище, в полум'ї якого й згорає. Згодом із попелу, що лишається, чарівним чином

віднароджується новий Фенікс. Відгомін цієї легенди нерідко зустрічаємо в письменників епохи Відродження, але в Шекспіра (крім 19-го сонету, цей образ зустрічаємо ще в семи п'єсах), він не вкладається в традиційний сюжет легенди, оскільки легендарний Фенікс був істотою безстатевою, а Шекспірівський образ, як бачимо, жіночого роду. Найвірогідніше, що образ Фенікса-жінки автор запозичив: «У 1593 році у світ вийшла збірка "Гніздо Фенікса" з елегіями на смерть Філіпа Сідні. Ця збірка поклала початок серії подібних видань. В одному з них ("Love's Martyr") вміщено було поему Роберта Честера, в якій якраз і розповідається про прекрасну жінку Фенікс» [6, 285]. До речі, в цій збірці було надруковано невелику поему В. Шекспіра "The Phoenix and the Turtle". Як і в 19-му сонеті, в ній слово "Фенікс" - жіночого роду, про що свідчать співвідносні цьому іменнику *she/her*, а займенники *he/his* замінюють у поемі слово "голуб". Отож, у Шекспіра мова йде про Голуба і його подругу Фенікс. До того ж в усіх без винятку виданнях цієї поеми, її назва перекладається, як "Фенікс та Голубка".

Щодо іменників на позначення абстрактних понять, речей, неістот, то вони в англійській мові належать до неозначеного (або середнього) роду. У перекладах українською, автори переважно керуються принципами розподілу за родовими класами іменників - неістот. Розглянемо уривок з 21-го сонету:

Making acouplement of proud compare.

With sun and moon, with earth and sea's rich gems,

With April's first born flowers and all things here.

Метафори (жін. р.) його комплементарні

Включають сонце (сер. р.), море (сер. р.), зорецвіт (чол. р.)

Предмети (чол. р.) й квіти (жін. р.) рідкісні і гарні.

Як бачимо, у мові оригінального сонету підкреслені іменники не містять гендерних вказівок, тоді як у Д. Павличка вони марковані, відповідно, чоловічим, жіночим і середнім родами. Виходить, що англійська поезія, і зокрема В. Шекспір, користуються більшою свободою у виборі статі, пов'язуючи її з певними предметами дійсності. Український перекладач неодмінно керується граматичними нормами української мови. Це бачимо на прикладі 19-го та 21-го сонетів: у першому "*earth*" співвіднесене із займенником "*her*" і належить до жін. роду, а в 21-му цей іменник – серед. роду. У Павличка в обох випадках він належить до жін. роду з флексією - а.

Цікаво спостерігати над інтерпретацією оригіналу в перекладі 7-го сонету, оскільки в багатьох перекладачів з'являється слово "*сонце*", хоча у Шекспіра є тільки персоніфікована метонімія "*the gracious light*" (дослівно "граціозне світло"), що уподібнено до монарха, тобто до живої істоти чоловічої статі, а отже, й граматичного чол. роду (*his middle age, his burning head*):

So in the orient when the gracious light

Lifts up his burning head, each under eye.

And having climb'd the steep-up heavely hill,

Resenbling strong youth in his middle age (Сонет 7)

Загальна ідея цього сонету полягає в тому, що "*the gracious light*" (алегоричне позначення ліричного героя) в пошані тільки тоді, коли він живий, тоді за кожним його рухом стежать вірні піддані. Але монарх, як і кожна людина,

є смертним і, щоб убезпечити собі безсмертя навіть найвпливовішим людям потрібно відтворитися у своїх дітях:

*So thou the self out-going in thy noon,
Unlook'd on diest, unless thou get a son.*

Тобі, хто сяє, наче дня вершина,

Щоб смерть перемогти, потрібно сина (Сонет 7)

Повернімося до іменника "сонце", який використав Д. Павличко і якого не було в тексті оригіналу. Використання цього іменника спричинено кількома факторами "фонетично-візуальною грою слів son - sun, що автор обігрує у своєму тексті. Саме слово, так і не з'явившись у тексті вірша, пролунало в завершальному son" [8,79]. По-друге, цей іменник, як і іменник "sun" в англійській мові - чоловічого роду (звісно, в поетичному мовленні), отожд, перекладач дійшов правильного висновку, що це слово містилося у підтексті. Те, що Шекспір пов'язує зі словом "sun" саме належність до чоловічого роду, можна відстежити на рядках не сонетної поезії автора:

See how the morning opens her golden gates

And take her farewell of the glorious sun,

дослівно:

Подивися, як ранок відкриває її золоті ворота,

Та проводить прекрасне сонце

У цих рядках "morning" (ранок) - це закохана, що проводить свого коханого "the sun". Звісно, в українській мові слово «сонце» не матиме такого смислового навантаження, оскільки це іменник серед. роду, але перекладач обіграє його, надаючи сонету авторської інтерпретації. В іншому сонеті персоніфікація іменника "time" призводить до встановлення в нього чол. роду (*his brief hours and weeks*), адже, час часто зображено у вигляді старезного чоловіка з косою в руці. Ця літературна традиція походить ще від античного образу Хроноса. В українській мові час так само чол. роду, але встановлюємо його граматично, а не через паралель до міфологічної істоти:

Love's not time fool though rosy lips and heeks

Within his bending sickle's compose came.

Любов - то не часу нікчемний блазень,

Що тне серпом троянди запашині (Сонет 116)

Висновки і перспективи дослідження. Зіставний аналіз іменників за семантично мотивованими родовими ознаками виявив: у 8 сонетах оригіналу 21 іменник (14 - чол. р., 4 - жін. р. та 3, що належать до it-класу (2 назви тварин)). В українських перекладах – 23 (13 - чол. р., 5 - жін. р., 3 так званого спільного роду (*скнара, сирота*) і 2 – середнього (*дитя, вабнокрасо*)). Кількість таких іменників приблизно однакова в обох мовах, але принципи розподілу за родовими класами дещо інакші: в англійських сонетах усього 2 іменники парного роду (*goddess, mistress*), 5, рід яких встановлений у корелятивній парі (*son, husband, mother*), в інших випадках родові розрізнення можливі за допомогою анафоричних займенників (*muse (митець)* - чол. роду через співвіднесеність зі словом *his* - його), в окремих сонетах родова віднесеність іменників типу *heir (спадкоємець / спадкоємиця), herald (вісник / вісниця)*

можлива, якщо звернутися до традиційних родових кваліфікацій іменників - неістот, що позначають ліричного героя (згадані іменники в перекладі 1-го сонету марковані чоловічим родом за аналогією до чол. роду англійського іменника "love"). У перекладах Д. Павличка 12 – належать до групи іменників парного роду: на чол. рід таких іменників вказує нульова флексія (*викрадач, лев, тигр*); на жін. рід вказує флексія —а/-я, (або, напр.: *мила* (субстантивний іменник), *вдова* чи наявність відповідних афіксів - *бог-ин-я*), окремі слова розрізнення за родом зазнають на лексичному рівні: *син, юнак, дружина*. У більшості випадків іменники-неістоти належать до іт-класу, 6 з яких, чоловічого (4) та жіночого роду (2), пов'язані з так званою персоніфікацією. В українських перекладах іменників формального роду – 130 випадків (46 - чол. р., 55 - жін. р. та 30 - середнього), де рід встановлюється граматично. До того ж часто традиційні родові позначення іменників формального роду англійської мови не збігаються з родовою належністю іменників української мови. Це, на нашу думку, змушує талановитого перекладача замінювати слово оригіналу на близьке йому за семантикою, але з тією ж самою родовою віднесеністю, щоб не порушувати загальної ідейно-змістової композиції перекладеного твору (напр., *Rose* (чол. р.) - *троянда* (жін. р.), а в перекладі - "*рожевий цвіт*"). *Перспективи дослідження* вбачаємо в аналізі експресивних можливостей у відтворенні гендерно маркованого поетичного тексту, що є важливим у декодуванні ідеостилію письменників зі світовим ім'ям.

Література

1. *Горіна Ж. Д., Халимоник Г. О.* (2005) Актуалізація лексико-граматичного значення категорії роду іменників у поетичному дискурсі (перекладознавчий аспект) [В:] Актуальні проблеми слов'янської філології (лінгвістика і літературознавство). Київ. Вип. X. С. 88 – 96. 2. *Донской М.* (1985) Шекспир для русской сцены. Москва. С. 45-215. 3. *Дубаишинский И. А.* (1965) В. Шекспир. Москва. 225 с. 4. *Коптілов В. В.* (1971) Актуальні питання українського художнього перекладу. Київ. 389 с. 5. *Смирницький А. И.* (1974) Морфология английского языка. Москва. С. 59 – 213. 6. *Ткаченко А. С.* (1982) Шекспірів сонет і труднощі інтерпретації [В:] Хай слово мовлено інакше (проблеми перекладу). Київ. С. 245 – 323. 7. *Шаповалова М. С.* (1976) Шекспір в українській літературі. Львів. 212 с. 8. *Hubler E.* (1982) The sense of Shakespeare's sonnets. New Jersey. 280 p. 9. *Shakespeare W. Sonnets* (1998) Шекспір В. Сонети (переклад і передмова Д. Павличка). Львів. 351 с.

Світлана Кратюк,

*здобувач вищої освіти I року навчання
за другим (магістерським) рівнем*

ЖДУ ім. Івана Франка

Науковий керівник: д.пед.н., проф. О. А. Кучерук

ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВ ЯК НОВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ

У статті розглянуто особливість застосування відеоматеріалів на уроках української мови. Проведено дослідження про особливості використання новітніх технологій у навчальній діяльності. Розписано процес розробки навчального відеословника.